

Předmluva	9
Seznam zkratek	11
1. Úkoly, organizace a řízení lékárenství v systému socialistického zdravotnictví ČSSR	13
1.1 Přehled organizací a řízení zdravotnictva (V. Špringer)	15
1.1.1 Základy starostlivosti o zdraví	15
1.1.2 Vývoj socialistického zdravotnictva	18
1.1.3 Zákon o starostlivosti o zdraví lidu	23
1.2 Vývoj lékárenství na území ČSSR (M. Kučerová, J. Solich)	30
1.2.1 Lékárenství ve 13.–17. století	30
1.2.2 Lékárenství v 18.–20. století	34
1.2.3 Budování socialistického lékárenství	39
1.3 Náplň a hlavní úkoly lékárenství (J. Solich)	41
1.4 Odborné řízení lékárenství (J. Solich)	44
1.5 Organizace lékárenské služby (J. Solich)	53
1.5.1 Řízení lékárenské služby na úrovni MZ	53
1.5.2 Lékárenská služba v KÚNZ	54
1.5.3 Lékárenská služba v OÚNZ	57
1.6 Ekonomické řízení lékárenské služby (D. Chlapek, J. Solich)	60
1.7 Změny v organizaci a provozu lékárenské služby k 1. 3. 1986 (J. Solich)	62
1.7.1 Napojení lékárenské služby na rozpočet ÚNZ	62
1.7.2 Řízení lékárenské služby	63
2. Zařízení lékárenské služby	65
2.1 Funkční a stavební typy lékáren (V. Smečka)	69
2.2 Urbanistické, provozní a dispoziční požadavky na stavbu lékáren (V. Smečka)	72
2.2.1 Požadavky na umístění stavby	72
2.2.2 Provozní a dispoziční požadavky	72
2.2.2.1 Hlavní místnosti	73
2.2.2.2 Místnosti vedlejší	76
2.2.2.3 Hygienická zařízení	77
2.2.2.4 Komunikace	77
2.2.2.5 Technické příslušenství	78
2.3 Některé hygienické požadavky na prostředí lékáren (V. Smečka)	79
2.4 Nároky na technická zařízení, na vlastnosti konstrukcí a materiálů (V. Smečka)	81
2.5 Funkční vazba místností v lékárně (V. Smečka)	84
2.6 Rozměrové parametry lékárenského pracovního prostředí (V. Smečka)	86
2.6.1 Základní rozměry pracoviště recepturního	87
2.6.2 Základní rozměry pracoviště výdejního	88
2.6.3 Komunikační profily	89
2.6.4 Limity dosahu vertikálního a horizontálního	90
2.7 Vybavení lékáren nábytkem (V. Smečka)	95

2.7.1	Individuální řešení lékárenského interiéru	95
2.7.2	Sektorový lékárenský nábytek	95
2.7.3	Vybavení lékáren technickým zařízením	98
2.8	Sít lékárenských zařízení (V. Smečka)	100
3.	Pracovníci lékárenské služby	103
3.1	Předpisy platné pro všechny kategorie zdravotnických pracovníků (D. Chlapek)	105
3.2	Kategorie a funkce pracovníků lékárenské služby (D. Chlapek)	109
3.2.1	Farmaceuti	109
3.2.2	Farmaceutičtí laboranti	111
3.2.3	Ostatní kategorie pracovníků lékárenské služby	113
3.3	Další vzdělávání farmaceutů a farmaceutických laborantů (D. Chlapek)	115
3.4	Právní odpovědnost farmaceuta (V. Kostka)	117
3.5	Morálka socialistického farmaceuta (S. Hartlová)	121
4.	Jednotlivé činnosti lékárenské služby	127
4.1	Činnost výdejní (L. Dofková, B. Flusková, V. Smečka)	129
4.1.1	Teoretické aspekty lékárenské výdejní činnosti	130
4.1.2	Organizace výdejního pracoviště	135
4.1.2.1	Vývojové etapy	136
4.1.2.2	Uspořádání výdejního pracoviště	146
4.1.3	Psychologie a etika výdejní činnosti	148
4.1.4	Výdej léků a zdravotnických potřeb na lékařské předpisy	153
4.1.4.1	Ustanovení o předepisování a výdeji léků na účet státní zdravotní správy	153
4.1.4.2	Předepisování a výdej léků na účet nemocných	156
4.1.4.3	Výměna léčivých přípravků	156
4.1.4.4	Poskytování léčebných a ortopedických pomůcek v ambulantní péči	156
4.1.4.5	Zvláštní postup při předepisování a výdeji některých léků na účet státní zdravotní správy v CSR	157
4.1.4.6	Poskytování léků a zdravotnických potřeb na účet jiných složek státní správy	159
4.1.4.7	Poskytování zahraničních léků a pomůcek	159
4.1.5	Výdej léků pro lůžková zařízení	160
4.1.6	Výdej veterinárních léků	162
4.1.7	Výdej léků bez lékařského předpisu — prodej léků	162
4.1.8	Souhrn rad k výdejní činnosti	164
4.2	Výrobní činnost — příprava léků a léčivých přípravků v lékárnách (M. Samková, J. Solich)	166
4.2.1	Ustanovení Čs. lékopisu o přípravě léčivých přípravků a léků	167
4.2.2	Zásady správné výrobní praxe při přípravě léků a léčivých přípravků	177
4.2.3	Rozsah přípravy léků a léčivých přípravků v ČSSR, zhodnocení, prognózy	181
4.2.4	Uspořádání recepturního pracoviště	184
4.2.5	Zásady přípravy individuálně připravovaných léků a léčivých přípravků v lékárnách	187
4.2.6	Příprava diagnostických přípravků (reagenčních roztoků, zkoumadel)	189
4.2.7	Příprava sterilních léčivých přípravků	191
4.2.8	Koncentrace výrobní činnosti v LS — zásady, organizace	193
4.2.8.1	Sít zařízení lékárenské služby	194
4.2.8.2	Kádry	195
4.2.8.3	Příprava léků	195
4.2.8.4	Pracoviště	196
4.2.8.5	Kontrola léků a léčivých přípravků při koncentrované a specializované přípravě	197
4.2.8.6	Odborné a ekonomické zdůvodnění integrace výrobní činnosti	198
4.3	Kontrolní činnost (A. Lébllová, J. Solich)	200
4.3.1	Význam, úkoly a současná organizace kontroly léčiv	200
4.3.2	Kontrola na mimolékárenských pracovištích	201
4.3.3	Kontrola v lékárnách	203
4.3.4	Kvalitář lékárny a okresní kvalitář	206
4.4	Zásobovací činnost (V. Fífková, J. Solich)	209
4.4.1	Plánování léčiv	209
4.4.2	Struktura zásob v zařízeních lékárenské služby	214

4.4.3	Normy zásob	215
4.4.4.	Stanovení norem zásob	219
4.4.5	Zásobování zařízení lékárenské služby	222
4.4.6	Objednávání léčiv, zdravotnických potřeb a pomocného materiálu v zařízeních lékárenské služby	225
4.4.7	Organizace práce při přejímce léčiv a zdravotnických potřeb a odborné uložení zásob	228
4.4.8	Uložení zásob v lékárnách	232
4.4.8.1	Požadavky na odborné uchovávání zásob v lékárnách	234
4.4.8.2	Požadavky lékopisu na odborné uložení léčiv	236
4.4.8.3	Ustanovení týkající se uchovávání a označování hromadně vyráběných léčivých přípravků	238
4.4.9	Požadavky na vnitřní vybavení a provoz ve skladech lékáren	242
4.5	Dokumentační a informační činnost (L. Dofková, J. Solich)	249
4.5.1	Základní způsoby dokumentace ve zdravotnictví	249
4.5.1.1	Sledování informací — jejich prameny	249
4.5.1.2	Zpracování informací — třídění	250
4.5.1.3	Vyhledávání dokumentačních záznamů a jejich využití	252
4.5.2	Dokumentační a informační činnost ve zdravotnictví v ČSSR se zvláštním zaměřením na farmaci	252
4.5.3	Dokumentační a informační činnost v lékárnách	258
4.5.4	Dokumentační a informační činnost v oblasti zdravotnictví v zahraničí	259
4.6	Výchovná činnost (S. Hartlová, J. Solich)	262
4.6.1	Úkoly zdravotní výchovy	262
4.6.2	Zdravotně výchovná činnost farmaceutů — tematika	271
4.7	Riadiaca činnosť v lekárenstve (V. Vlčková, J. Solich, Z. Kučerová)	274
4.7.1	Riadenie ako veda a sociálny jav	274
4.7.2	Riadenie	276
4.7.2.1	Charakteristika riadiacej práce	278
4.7.2.2	Organizácia a štýl práce vedúceho pracovníka	279
4.7.3	Systém riadenia	281
4.7.3.1	Riadiace činnosti	281
4.7.3.2	Metódy riadenia	290
4.7.3.3	Nástroje riadenia	294
4.7.3.4	Prostriedky riadenia	294
4.7.3.5	Formy riadenia	295
4.7.4	Informácie v riadení	296
4.7.5	Automatizované systémy riadenia	297
4.7.6	Rízení lékárny — úkoly vedoucího lékárny	298
4.7.7	Odborná evidence lékárny	299
4.7.7.1	Evidence omamných látek	300
4.7.7.2	Záznamy o přípravě zásobních léčiv	301
4.7.7.3	Záznam o kontrole léčiv	302
4.7.7.4	Objednávání léčiv a stanovení norem zásob	302
4.7.7.5	Taxace	302
4.7.7.6	Výpočet pracovního výkonu lékárny	306
4.7.7.7	Různá odborná administrativa	306
4.7.8	Hospodářská evidence	306
4.7.8.1	Výsledek hospodaření (fakturace léčiv a ZP, tržba)	307
4.7.8.2	Evidence hospodaření (korunová kontrola)	311
4.7.8.3	Kontrola hospodaření	314
4.8	Pomocná činnost (S. Hartlová)	317
4.8.1	Dezinfekce a udržování čistoty pracovního prostředí	317
4.8.2	Osobní hygiena zdravotnických pracovníků a používané ochranné pomůcky	319
4.8.3	Čištění lékovek, laboratorního skla, nádobí a nářadí	321
4.8.4	Manipulace s pomocným materiálem	322
5.	Specializované činnosti lékárenské služby	323
5.1	Komplexní zásobování (J. Solich)	325
5.2	Nemocniční lékárenství (L. Dofková)	330
5.2.1	Současný stav zásobování lůžkových zařízení léky v ČSSR	330
5.2.2.	Způsoby distribuce léků v nemocnicích	331

5.2.3	Centralizace služeb v nemocnicích	335
5.2.4	Spolupráce lékárenské služby s lůžkovými odděleními	337
5.3	Veterinární farmacie (S. Hartlová)	342
5.4	Účelná farmakoterapie (L. Dořková)	346
5.5	Klinická farmacie (J. Solich)	350
5.5.1	Úkoly klinické farmacie	351
5.5.2	Pracoviště klinické farmacie	353
5.5.3	Úkoly pracovišť klinické farmacie	353
5.5.3.1	Lékařská služba	353
5.5.3.2	V organizacích zdravotnické výroby, zásobování léčivy, výzkumu a vývoje léčiv	355
5.5.4	Odborné řízení a vedení	356
5.5.5	Pracovníci	356
5.5.6	Výzkum	357
5.6	Využití výpočtové techniky v lékařství (J. Majtás)	358
5.6.1	Vývoj automatizovaného spracovania dát v lékařství	358
5.6.2	Problematika zberu dát v lékařství	360
5.6.3	Výpočtová technika v LS v nadváznosti na ARS NsP	363
5.6.4	Súčasný profil a využitie výpočtovej techniky v lékařství ČSSR	365
5.6.5	Automatizácia toku informácií medzi LS a veľkodistribúciou liečiv	368
5.6.6	Perspektíva výpočtovej techniky v lékařství v ČSSR a v zahraničí	371
5.7	Pohotovostní lékárenská služba (V. Kostka)	375
6.	Bezpečnost práce (D. Chlapek)	377
6.1	Základní právní předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a jejich význam	379
6.2	Příčiny úrazů, poškození na zdraví a hmotných škod v lékárnách	381
6.2.1	Hoflaviny a nebezpečí požáru	381
6.2.2	Elektrický proud	385
6.2.3	Stroje	386
6.2.4	Tlakové nádoby	386
6.2.5	Škodliviny	387
6.3	Další faktory ovlivňující úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	390
6.3.1	Pracovní prostředí	390
6.3.2	Člověk jako činitel pracovního procesu	391
6.3.3	Organizace práce	392
6.4	Pracovní úrazy a nemoci z povolání, hlášení pracovních úrazů	393
7.	Přílohy:	395
	Přehled právních předpisů důležitých pro činnost lékárenské služby v ČSSR (V. Kostka, V. Springer)	397
	Piktogramy (V. Smečka)	400
	Použitá literatura	402
	Okruhy otázek	405
	Rejstřík	407